

3. Жінки і політика [Електронний ресурс]. – 2005. – Режим доступу до ресурсу: <http://ukrefs.com.ua/print:page,1,98889-ZHenshiny-i-politika.html>

Волхова Н., Ольхова О.

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

У статті розглянуто проблему громадсько-політичного життя українців у Великобританії, оскільки українська еміграція залишається однією з недостатньо вивчених сторінок в історії українського народу. Між тим, знайшовши притулок у країнах Західної Європи та Америки, вона становила собою вагому силу в поширенні інформації про Україну, панівну політичну систему та брала активну участь у національно-визвольній боротьбі проти радянського тоталітарного режиму. Однією із особливостей української еміграції була її висока організованість. Діяльність більшості українських організацій, мистецьких колективів, видавництв, літературознавців і науковців вимагає детальнішого дослідження, становлячи певну прогалину в історичному знанні.

Ключові слова: еміграція, іммігрант, діаспора, політична система, громада, етнос, економічна ситуація, асиміляція, україністика.

У процесі загального національного відродження в Україні об'єктом спеціального дослідження стало таке специфічне історичне явище, як українська еміграція. В останні роки вітчизняними та зарубіжними дослідниками зібраний чималий фактичний матеріал про українську діаспору, який знайшов своє відображення на сторінках ряду довідників, монографій, наукових і публіцистичних статей. “Доводиться, однак констатувати непропорційність вивчення еміграції та різностороннього життя українців у різних країнах” [1].

Українська еміграція почалася вже на початку XVIII ст. Але дійсно масова еміграція з України розпочалася у другій половині XIX ст.

У Великобританії українські емігранти з'явилися у 1983 році. З того часу, українці розбудували у Великій Британії велику мережу національних організацій та громадських установ, включно з церквами, видавництвами, молодіжними об'єднаннями та старечими будинками.

Українська еміграція залишається однією з недостатньо вивчених сторінок в історії українського народу. Між тим, знайшовши притулок у країнах Західної Європи та Америки, вона становила собою вагому силу в поширенні інформації про Україну, панівну політичну систему та брала активну участь у національно-визвольній боротьбі проти радянського тоталітарного режиму. Однією із особливостей української еміграції була її висока організованість. Діяльність більшості українських організацій, мистецьких колективів, видавництв, літературознавців і науковців вимагає детальнішого дослідження, становлячи певну прогалину в історичному знанні.

Об'єктом дослідження є життя українських іммігрантів в Об'єднаному Королівстві.

Предметом дослідження є процес становлення і діяльності громадсько-політичного і культурного життя української діаспори у Великобританії.

Хоч сучасна українська діаспора на Британських островах утворилася переважно по закінченню Другої світової війни, проте перші вихідці з України прибули туди набагато раніше.

На початку XVII ст. в Кембриджському і Оксфордському університетах студіював діяч доби Хмельниччини Юрій Немирич. У XVIII-XIX ст. серед громадян Російської імперії, які з різних причин перебували у Великій Британії (дипломатична служба, навчання, мореплавство, мандрівки) було чимало українців. У 1765-1780 та 1784 роках настоятелем російської православної церкви в Лондоні був українець з Харківщини, вихованець Київської духовної академії А. Самборський (1735-1815). 1893 року в Манчестері осіли 150 робітників із Золочівського повіту, які працювали переважно кравцями. 1929 року вони заснували Український клуб.[2]

Важливою датою в історії поселення українців у Великій Британії став 1911 рік, коли до Манчестеру приїхало ще близько 500 чоловік з Галичини. Через три роки частина групи, біля 350 осіб, подалася в Північну Америку, а решта залишилася в Англії. Чергові поселення невеликих груп українських емігрантів відбувалися у 30-х роках. [5]

Під час Другої світової війни число українців на Британських островах стало збільшуватися. На початку 50-х років українців вже нараховувалося біля 46 тисяч. Це передусім були колишні вояки різних військових формувань, через що кількість чоловіків у 4 рази перевищувала кількість жінок. Наслідком такої диспропорції були одруження чоловіків-українців з жінками інших національностей. Слід зазначити, що Британські острови і по Другій світовій війні розглядалися українськими емігрантами як проміжний пункт на дорозі до США, Канади, Австралії та інших країн. [1]

Після Другої світової війни виникла потреба у створенні організації, яка б подбала про згуртування українців на Британських островах. Отже 19 січня 1946 року в Единбурзі зібралися представники українців: вояків з Канадських збройних сил, Української повстанської армії, Польського корпусу, Української національної армії та примусових робітників з Німеччини і Австрії. Збори стали установчим з'їздом, на якому було створено організацію, яка до сьогодні залишається найдієвішим представником української громади – Союз українців у Великій Британії (СУБ). Головні цілі СУБ, згідно з його програмними документами: задовольняти потреби українців, які потерпіли під час двох світових воєн, захищати добробут та інтереси українських поселенців на британській землі та, відповідно, надавати їм матеріальну й моральну допомогу. Засновники Союзу вважали, що до завдань організації також належать: плекання української культури та історії, інформаційна діяльність, друкування газет, книжок та періодики, заснування та утримання бібліотек,

влаштування виставок, курсів, конференцій, концертів, товариських зустрічей тощо.

У 60-х р. ХХ ст. до Великої Британії прибула чергова хвиля українців, переважно з Польщі та Югославії.

Сьогодні українська громада налічує біля 30 тисяч осіб. Основними регіонами розселення українців у Великій Британії стали: Ланкшир – 4,5 тис. осіб, Йоркшир – 4 тис., Центральна Англія – 4 тис., Шотландія – 500 осіб і т.д. Таким чином більшість українців (99%) мешкає в Англії; 1% – у Шотландії. З них 3/4 мешкають в індустріальних містах Центральної Англії – Ноттінгемі, Лестері, Ковентрі, Манчестері, Лідсі, Гордфордї та ін. Приблизно 2 тис. українців проживає у Лондоні, де розташовані штаб-квартири всіх українських організацій Великої Британії. У порівнянні з іншими національностями країни (англійці – 77,6%; шотландці – 9,3%; ірландці – 7,1%; валлійці – 1,6%; індійці, пакистанці, бангладешці – 1,6%; представники Вест-Індії – 1,1%; поляки – 0,8%; інші – 6,07%) український етнос складає 0,03-0,04%. Понад 80% британських українців зайняті фізичною малокваліфікованою працею, інші є власниками приватних підприємств [3].

Завдяки непоганій економічній ситуації та високому рівню життя у Великій Британії українська громада спроможна утримувати свої організації та допомагати землякам на Батьківщині. У Великій Британії діють 14 суботніх шкіл українознавства, де працюють 70 вчителів і навчається понад 400 учнів. У школах діти вивчають українську мову, історію, географію та культуру. Більшість шкіл діє при відділах СУБ. Викладацький склад шкіл об'єднаний у Спілку українських вчителів і виховників [1].

У 2007 році відкрито кафедру україністики (очолює професор Рорі Фінін) у Кембриджському університеті. Там на постійній основі діє програма «Українські студії». За короткий час кафедра стала не лише найбільшим осередком вивчення української мови, але й культурно-інформаційним центром, на базі якого проводяться семінари, лекції, виставки на українську тематику.

Школа слов'янських і східноєвропейських наук та Університет св. Андрія пропонують мовні курси для вивчення української мови та історії України.

На базі Українського інституту у Лондоні діє Міжнародна українська школа. Українська діаспора надає безпосередню підтримку діяльності цього закладу.

Нині у Великій Британії працюють 26 українських центральних і крайових установ, організацій та товариств. За конфесією українці на Британських островах передусім греко-католики. Православні становлять невеликий відсоток української громади та належать до Української автокефальної православної церкви, на чолі якої перебуває єпископ Йоан.

Хоча організаційно українська діаспори у Великій Британії дуже добре розвинута, проте вона має свої проблеми, основною з яких є асиміляція. Сьогодні майже всі українці Великої Британії живуть подіями в Україні.

У Великій Британії виходить україномовна газета «Українська думка», яка є друкованим органом СУБу (тираж 7,5 тисяч екземплярів).

Британська телерадіомовна корпорація Бі-Бі-Сі, у складі якої є українська редакція, з 1992 по 2011 рік проводила у постійному щоденному режимі радіомовлення українською мовою.

Власні україномовні телевізійні програми у телепросторі Великої Британії відсутні. Багато українців використовує сучасні засоби супутникового зв'язку, які надають можливість переглядати програми українських телеканалів.

У Британській бібліотеці є відділ україністики, який постійно поповнюється за рахунок бюджетних коштів новими надходженнями. Українська книга у Великій Британії доступна широкому колу читачів.

Завдяки сприянню української громади на території Великої Британії було встановлено пам'ятники Володимиру Великому в Лондоні та полеглим Героям України на оселі «Тарасівка» біля Дербі, монумент жертвам Голодомору у Лондоні, пам'ятні дошки біля міських ратуш Болтону та Рочдейлу і т. д.

Крім україномовних газет, в Українській видавничій спілці друкуються українські книги. У Лондоні функціонує українська книгарня, де можна придбати сучасні книги та періодику, що видається у Великій Британії та Україні.

Молодіжним організаціям СУМ і «Пласт» у Великій Британії створені усі умови для збереження та розвитку національних традицій, задоволення мовних та культурних потреб. Члени «Пласту» проводять літні табори на оселі «Верховина», що у Північному Уельсі.

«Сумівці» щорічно проводять літні збори в таборі «Тарасівка», біля Дербі. Ця оселя є улюбленим місцем дозвілля та відпочинку не лише молоді. Щороку в день святої Трійці туди з'їжджаються українці з усієї Великої Британії, щоб відзначити Свято Героїв. Дійство супроводжується міжконфесійною літургією та концертами.

Саме в «Тарасівці» щороку у другу суботу липня відбувається найбільший у Великій Британії український фестиваль та ярмарок. Покуштувати українські традиційні страви, послухати народну музику, полюбуватись витонченістю української вишиванки та майстерністю українських танцюристів приїжджають не тільки українці. Фестиваль завоював чималу популярність серед британців та представників багатьох національних меншин, які проживають у Британії.

Про збереження культурної самобутності та традицій свідчить діяльність у Великій Британії українських національних творчих колективів: «Мрія» (Бредфорд), «Дніпро» (Ноттінгем), «Булава» (Ковентрі), танцювальних гуртів «Метелик» (Редінг), «Орлик» (Манчестер). [4]

До наймолодших українських громадських організацій, навколо яких у основному об'єднуються українці четвертої хвилі міграції, можна віднести Українсько-британський сіті клуб. Ця організація нараховує близько 500 членів,

серед яких – фізичні особи, компанії, представництва, банки, корпорації, які співпрацюють з Україною.

Хоча, як зазначалося вище, офіційно на сьогоднішній день українська діаспора в Великій Британії складає приблизно 30 тисяч осіб, але насправді українських іммігрантів набагато більше.

Протягом останнього року досить активною була діяльність Британсько-українського товариства, навколо якого гуртуються бізнесмени, наукові та культурні діячі Великої Британії, відомі політики, котрі зацікавлені у тісній співпраці з Україною.

Список використаної літератури:

1. Голіков А. П. та ін. Вступ до економічної і соціальної географії. — К. : Либідь, 1996.
2. Міграція та міграційна політика : Навч. посіб. для студ. ВНЗ / О. А. Малиновська. – К. : Центр учб. л-ри, 2010. – 304 с.
3. Паламарчук М. М., Паламарчук О. М. Економічна і соціальна географія України з основами теорії. — К. : Знання, 1998.
4. Топчієв О. В. Основи суспільної географії / О. В. Топчієв. — Одеса: Астропринт, 2001.
5. Копылов В. А. География населения. — М., 2005.

Кибалюк Н., Ковальчук О.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИХОДУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ З ЄВРОСОЮЗУ

У статті аналізуються причини та наслідки виходу Великобританії із ЄС. Охарактеризовано позитиви та ризики даного політичного процесу як для Великобританії, так і для всіх країн ЄС.

Ключові слова: ЄС, Брексіт, референдум.

Актуальність дослідження питання виходу Великобританії зі складу ЄС в практичному і науковому планах визначається тим, що країна була у складі Євросоюзу протягом 43 років і з часу його заснування стане першою країною, яка вирішила його залишити. Проте процедура виходу з ЄС може затягтися на декілька років, і за прогнозами експертів відбудеться не раніше березня 2017. Припинення членства в Євросоюзі вплине як на саму Англію, так і на функціонування ЄС, при чому наслідки такого рішення можуть бути як негативні, так і позитивні. Перспективи виходу Великобританії з Євросоюзу є темою новою і суперечливою, адже до кінця ще не зрозуміло, чи зважиться країна на остаточний вихід через пару років і що чекатиме на неї у такому разі.

Мета даної статті: визначити основні причини, що призвели до Brexit і зробити прогноз щодо перспективи припинення членства в ЄС для Великобританії, враховуючи переваги і недоліки такого рішення, визначити усі можливі моделі подальшої співпраці Англії та країн-членів ЄС.

Вихід Британії з Євросоюзу сколихнув увесь світ й не залишив байдужим ні політиків, ні економічні структури. На історичному референдумі в Британії щодо членства 23 червня ЄС 52% учасників голосування висловилися за вихід з Євросоюзу, і тільки 48% хочуть в ЄС залишитися. Це була найвища явка на виборах різного рівня, що проходили у Великобританії з 1992 року. Явка